Modern ulaşım araçlarının bol olması ile birlikte yolcunun oruç tutmasının hükmü

﴿ حكم صيام المسافر مع توفر وسائل المواصلات الحديثة ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ حكم صيام المسافر مع توفر وسائل المواصلات الحديثة ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Zamanımızda modern ulaşım araçlarının bol olması sebebiyle oruç tutmak oruçluya zorluk vermediği halde yolcunun oruç tutmasının hükmü nedir?

Cevap:

Yolcu, isterse orucunu tutar, isterse tutmaz.

Çünkü Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿... وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ...﴾

[سورة البقرة الآية :١٨٥]

"...Her kim de onda hasta veya yolcu olursa (tutamadığı günler sayısınca) başka günlerde kaza etsin..."[1]

Sahâbe -Allah onlardan râzı olsun-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte yolculuk ederlerdi ve kimisi oruç tutar, kimisi oruç tutmazdı.Oruç tutan, oruç tutmayanı, oruç tutmayan da oruç tutanı ayıplamazdı.Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de yolculuk sırasında oruç tutardı.

Nitekim Ebu Derdâ -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

((خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فِي حَرٍّ شَدِيدٍ حَتَّى إِنْ كَانَ أَحَدُنَا لَيَضَعُ يَدَهُ عَلَى رَأْسِهِ مِنْ شِدَّةِ الْحَرِّ، وَمَا فِينَا صَائِمٌ إِلَّا رَسُولُ اللهِ ﷺ وَعَبْدُ اللهِ بْنُ رَوَاحَةَ.)) [رواه مسلم]

"Biz, sıcağı çok şiddetli bir Ramazan'da Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte yolculuğa çıktık.Sıcağın şiddetinden herkes elini başına koyuyordu.İçimizde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ve Abdullah b. Ravâha'dan başka oruç tutan kimse yoktu."[2]

Yolcu hakkındaki kural; oruç tutup-tutmamakta serbest bırakılmasıdır. Fakat eğer oruç kendisine zorluk vermeyecekse tutması daha fazîletlidir.Çünkü oruç tutmasında üç tane fayda vardır:

---

[1] Bakara Sûresi: 185

[2] Buhârî; "Oruç kitabı", 35 nolu bâb, hadis no: 1945, Müslim; "Oruç kitabı", 'Yolculukta oruç tutup-tutmamada muhayyer olma bâbı', hadis no: 1122.

Birincisi: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e uymak ve O'nu örnek almaktır.

İkincisi: Kolaylıktır. Oruç tutmanın insana daha kolay gelmesidir. Çünkü insan insanlarla birlikte tuttuğu zaman oruç kendisine daha kolay gelir.

Üçüncüsü: Süratle borçtan kurtulmasıdır.

Eğer oruç tutmak kendisine zorluk veriyorsa, oruç tutmaz. Bu gibi durumlarda yolculukta oruç tutmak iyilik değildir.

Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- gölgelendirilen bir adam gördü. Etrafını kalabalık bir insan topluluğu sarmıştı.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Bu nedir? diye sordu.

Sahâbe:

-Oruç tutan bir adam, cevabını verdiler.

Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَيْسَ مِنَ الْبِرِّ الصِّيَامُ فِي السَّفَرِ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Yolculukta oruç tutmak iyilik değildir."[1]

Bu hüküm, oruç tutmak kendisine zor gelen bu adamın durumunda olan herkes için geçerlidir.

Buna göre biz de deriz ki:

Soruyu soran kişinin de dediği gibi zamanımızda yolculuk kolaydır ve yolculukta oruç tutmak genellikle zor değildir. Yolculukta oruç tutmak zorluk vermediği zaman oruç tutması daha fazîletlidir.

---

[1] Buhârî; "Oruç kitabı",'Sıcağın şiddetinden dolayı gölgelendirilen kimseye Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:Yolculukta oruç tutmak iyilik değildir, sözü bâbı', hadis no: 1946. Müslim; "Oruç kitabı", 'Yolcunun, Allah'a isyan olmayan yolculukta Ramazan ayında oruç tutması ve orucu yemesinin câiz oluşu bâbı', hadis no: 1115.